

Miljøministeriet
Miljøstyrelsen

Strategisk Miljøvurdering Natura 2000-plan 2022-2027

Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg

Natura 2000-område nr. 16

Habitatområde H16

Fuglebeskyttelsesområde F8, F12, F13, F19 og F20

November 2021

Udgiver: Miljøstyrelsen

Redaktion: Miljøstyrelsen Nordjylland

Forsidefoto:

Flyfoto med Bygholm Vejle i forgrunden

Fotograf: Miljøstyrelsen

ISBN:978-87-7564-721-7

Indhold

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027	4
1.1 Ikke teknisk resumé.....	5
1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer	6
1.2.1 Anden lovgivning	7
1.2.2 Andre relevante planer	8
1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nul-alternativ	9
1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen.....	9
1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet	19
1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed.....	19
1.4.2 Befolkningen	20
1.4.3 Menneskets sundhed	20
1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer	20
1.4.5 Materielle goder og kulturarv	21
1.4.6 Landskab.....	21
1.4.7 Arter	22
1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater	22
1.5 Eksisterende miljøproblemer	23
1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området	24
1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål.....	25
1.7 Planens indvirkning på miljøet.....	25
1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet	30
1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg.....	30
1.10 Overvågning	32

1. Miljørapport for Forslag til Natura 2000-plan 2022-2027

Den enkelte Natura 2000-plan er ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) underlagt krav om miljøvurdering. SMV rapporten skal indeholde oplysninger, der følger af lovens bilag 4.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem kommunale og andre ansvarlige myndigheders handleplaner, der har fokus på forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen. Der kan således ikke i forbindelse med den statslige plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da de statslige Natura 2000-planer ikke fastlægger, hvor den konkrete indsats skal gennemføres.

Natura 2000-område nr. 16, Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg består af habitatområde nr. 16 Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg og 5 fuglebeskyttelsesområder: Nr. 8, Kysten fra Aggersund til Bygholm Vejle, nr. 12, Løgstør Bredning, Livø, Feggesund og Skarrehage, nr. 13, Østlige Vejler, nr. 19, Lønnerup Fjord og nr. 20, Vestlige Vejler, Arup Holm og Hovsør Røn.

Området er i international sammenhæng et vigtigt levested for en lang række fugle. På områdets udpegningsgrundlag findes trækfuglene kortnæbbet gås, lysbuget knortegås, hvinand, toppet skallesluger, blå kærhøg, bramgås, hjejle, knarand, sangsvane, skestork, trane, pibesvane, grågås, skeand, pibeand og krikand. På områdets udpegningsgrundlag findes ud over de nævnte trækfugle mange ynglefugle, der i perioder trækker over landegrænser: klyde, dværgterne, havterne, trane, rørdrum, rørhøg, plettet rørvagtel, engryle, brushane, stor kobbersneppe, dværgmåge, fjordterne, sortterne, blåhals, skestork og engsnarre.

Natura 2000-planen bidrager til at sikre egnede levesteder for områdets fugle og arter, hvilket bl.a. sket gennem arbejdet for at sikre naturtyperne en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje. Natura 2000-planen bidrager til, at tilstanden af levestederne for almindelig ryle, brushane, dværgmåge og sortterne forbedres, således at de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet. Tilstanden af levestederne for de kolonirugende ynglefugle med stærkt ugunstig bevaringsstatus klyde og havterne forbedres, således at 75% af de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet, hvilket også vil være til gavn for dværgterne og fjordterne.

Planen indeholder desuden en indsats om udtagning af kulstofholdig lavbundsjord, der kan være til gavn for en række yngle- og trækfugle. Miljøstyrelsen reviderer desuden bestemmelserne for trækfuglereservaterne Aggersborggård, Løgstør Bredning, Lønnerup Fjord og Vejlerne, hvilket kan bidrage til sikring mod forstyrrelser for fuglene i området.

Planens indsatser for fugle på udpegningsgrundlaget vurderes potentielt at kunne hjælpe til at sikre og have gavnlig effekt på bestande af fugle, som bevæger sig over landegrænser.

Spættet sæl, der er på udpegningsgrundlaget i habitatområde nr. 16, tilhører Limfjordspopulationen, der potentielt kan udveksle individer med populationer i Norge og Sverige samt Vadehavet. Man mangler dog viden om omfanget af denne udveksling. Natura 2000-planen bidrager til at sikre egnede levesteder for områdets arter og planen har indsatser omkring

minimering af forstyrrelser til forbedring af levesteder for arter i området, herunder reviderer Miljøstyrelsen sælreservaterne Livø Bredning og Ejerslev Røn.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om at færdiggøre den nødvendige fiskeriregulering på stenrev, ligesom planen bidrager til fortsættelse af arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-området af hensyn andre kortlagte marine naturtyper bl.a. sandbanke. Indsatserne vurderes potentielt at kunne have en positiv betydning for spættet sæl ved at forbedre dens fødegrundlag og mindske forstyrrelsen i området.

Natura 2000-planen vurderes samlet set potentielt at kunne have en positiv grænseoverskridende effekt på spættet sæl.

Såfremt det af hensyn til stenrev vurderes nødvendigt at færdiggøre fiskeriregulering i Natura 2000-området eller der vurderes behov for at fastsætte eventuel anden regulering af fiskeri, skal denne regulering udformes som enten en national lovgivning og/eller en international regulering. Hvis der er tale om international regulering skal denne forhandles i en regional EU-proces med berørte medlemslande i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik.

Områdets er ikke geografisk forbundet med områder, herunder Natura 2000-områder, i udlandet. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen består udelukkende af tiltag, som i forhold til områdets naturtyper vurderes at kunne påvirke lokalt fx udlægning af arealer til urørt skov eller drift og pleje af lysåbne naturtype fx i form af afgræsning. Det vurderes derfor ikke, at Natura 2000-planen har grænseoverskridende påvirkninger ud over de ovenfor beskrevne.

1.1 Ikke teknisk resumé

Natura 2000-planen medvirker til at sikre, at arter, fugle og naturtyper, som er omfattet af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området på sigt opnår gunstig bevaringsstatus på biogeografisk niveau. Derudover har de planlagte indsatser en positiv effekt for den øvrige natur, fugle og arter, der findes i området, og Natura 2000-planen medvirker således til at sikre den biologiske mangfoldighed generelt.

Indsatser beskrevet i planen medvirker blandt andet til at sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af naturtyper, herunder en særlig indsats for hedearealer og bekæmpelse af invasive arter.

Planens indsatsprogram bidrager desuden til skabe mere sammenhæng og naturmæssig robusthed i områdets natur, hvilket ud over indsatserne nævnt ovenfor kan realiseres gennem udlægning af arealer til urørt skov eller omlægning af kulstofholdige lavbundarealer til naturarealer. Udtagning af lavbundsarealer kan desuden sikre, at CO₂ bindes i jorden, og indsatsen forventes dermed have en potentiel positiv klimaeffekt.

I flere af planens indsatser er indtænkt en synergi til at sikre levesteder for arter og fugle på udpegningsgrundlaget, herunder sikring eller forbedring af levesteder for de truede fugle almindelig ryle, brushane, dværgmåge, sortterne, havterne og klyde.

Mål for forbedring af vandkvaliteten, fx i form af reducere af kvælstof og miljøfremmede stoffer, sikres gennem vandområdeplanlægningen, men forventes ligeledes at gavne dyr og planter tilknyttet vadeflade, bugt, rev, lagune og sandbanke, ligesom der forventes en positiv effekt i form af øget fødegrundlag for spættet sæl. Som led i Natura 2000-planens indsatsprogram fortsættes desuden arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-områder, hvilket ligeledes forventes at påvirke det marine dyre- og planteliv i området positivt.

Såfremt der vurderes behov for at fastsætte eventuel regulering af fiskeri skal denne regulering udformes som enten en national lovgivning og/eller en international regulering. Hvis der er tale om international regulering skal denne forhandles i en regional EU-proces med berørte medlemslande i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik.

Indsatsprogrammet vil have afledte effekter for befolkningen ved at skabe mulighed for større naturoplevelser i området. Desuden vil Natura 2000-planen kunne bidrage positivt til menneskers sundhed ved genskabelse af økosystemydelser, samt medvirke til en øget landskabelig værdi i området.

Endelig vil planen bidrage til realisering af vandområdeplanerne, der sigter mod god miljøtilstand i de danske vandområder, ligesom Natura 2000-planens gennemførelse vurderes at komplimentere og understøtte de eksisterende fredninger, vildtreservater og andre igangværende plejeforanstaltninger i Natura 2000-området.

1.2 Planens indhold, hovedformål og andre relevante planer

Indhold

Natura 2000-planen består af målsætninger for det enkelte Natura 2000-område og områdets udpegningsgrundlag, samt et indsatsprogram, der angiver retningslinjer for planens gennemførelse i planperioden 2022-2027. Målsætningerne består af overordnede målsætninger for hele Natura 2000-området samt konkrete målsætninger og afvejning af modstridende naturinteresser. Retningslinjerne om naturområdernes forvaltning i indsatsprogrammet, har både konkret og generel karakter. Endelig indeholder Natura 2000-planen et oversigtsskema, der viser naturtyper og arter på områdets udpegningsgrundlag.

Hovedformål

For området findes følgende overordnede målsætninger i forslag til Natura 2000-planen.

Det overordnede mål for Natura 2000-området er:

At naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget opnår gunstig bevaringsstatus. Målet er, at området udgør et stort sammenhængende naturområde med fjorden, vådområderne og kystskrænterne som vidstrakte og sammenhængende forekomster, der rummer velegnede levesteder for områdets eng-, hav- og kystfugle samt sæler.

Fuglebeskyttelsesområderne sikres som internationalt meget vigtige, velegnede levesteder for udpegningsgrundlagets talrige yngle- og trækfugle, herunder områdets vidtstrakte strandenge, samt kystlaguner og strandsøer.

Fuglebeskyttelsesområdernes kombination af brakvandssøer og strandenge samt ferske søer, enge og rørskove sikres som levesteder for de nationalt betydende ynglefugle almindelig ryle, brushane, klyde, dværgmåge, havterne, sorterne, fjordterne, rødtrum, rørhøg, plettet rørvagtel, trane, blåhals og skestork. Området rummer i perioder over 1 % af den nationale bestand af disse ynglefugle, og de seks førstnævnte har faldende bestandsudvikling.

Det er af international betydning, at der i området sikres velegnede levesteder for trækfuglene kortnæbbet gås, lysbuget knortegås, skestork, pibesvane, sangsvane, grågås, bramgås, krikand, skeand, hjejle og klyde, hvor det i perioder rummer over 1 % af den internationale bestand.

Limfjordens vidtstrakte marine naturtyper (1110, 1140, 1150, 1160, 1170) og store arealer med sø-naturtyperne kransnålalge-sø (3140) og næringsrig sø (3150) sikres. Strandengene (1330) sikres som sammenhængende forekomster, og kystnaturtyperne strandvold med enårige og flerårige planter (1210, 1220) og kystklint/klippe (1230) sikres ligeledes.

Klitnaturtyperne forklit (2110), grå/grøn klit (2130), klithede (2140), havtornklit (2160), grårisklit (2170), klitlavning (2190) og enebærklit (2250) sikres som sammenhængende mosaik og søges udvidet. Hovedparten af klitnaturen findes ved Bulbjerg.

Naturtyperne tør hede (4030), tidvis våd eng (6410) og skovnaturtyperne stilkege-krat (9190) og elle- og askeskov (91E0) sikres. Arealet med rigkær (7230), kalkoverdrev (6210) og surt overdrev (6230) udvides, og forekomsterne søges sammenkædet, hvor det er muligt. Nævnte naturtyper har enten stærkt ugunstig bevaringsstatus, optræder med store forekomster i området, eller er naturtyper der særligt forekommer i Danmark.

Der sikres egnede levesteder for stor vandsalamander og odder.

For områdets marine naturtyper sikres en rig bundvegetation og fauna, som bl.a. kan sikre fødegrundlaget for områdets fugle og pattedyr.

Området sikres som et godt levested for den større forekomst af spættet sæl.

På inddæmmede strandenge (1330) prioriteres gode ynglevilkår for brushane over god tilstand af strandengene, hvor dette er en konflikt.

Hvor der på Livø er mosaik af lysåbne naturtyper og krat- og skovnaturtyper, prioriteres naturlig succession til krat- og skovnaturtyper over de lysåbne naturtyper.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi og drift/pleje, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder for arterne.

Den økologiske integritet sikres derudover ved god vandkvalitet gennem reduceret tilførsel af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer, hvilket reguleres gennem vandområdeplanerne.

1.2.1 Anden lovgivning

Natura 2000-planen er bindende for myndighederne. Det vil sige, at alle myndigheder skal lægge Natura 2000-planen til grund i arealdrift på egne arealer, naturforvaltning eller ved udøvelse af deres beføjelser i henhold til lovgivningen i øvrigt. Offentlige lodsejere er bundet af planens målsætninger og kan vælge at gennemføre disse direkte i egne drifts- og plejeplaner. På lovområder som f.eks. fiskeriloven og vildtforvaltningsloven, hvor staten er myndighed, kan der følges op med nationale strategier.

Natura 2000-planen tilsidesætter ikke øvrig lovgivning, og den indsats, som iværksættes for at sikre planens gennemførsel, skal have de fornødne tilladelser, dispensationer m.v., på grundlag af konsekvensvurderinger, hvor dette er nødvendigt i henhold til lovgivningen herom. I det omfang, indsatsen entydigt kan defineres som nødvendig for lokalitetens forvaltning, er en konsekvensvurdering efter habitatdirektivet ikke påkrævet, men der kan kræves tilladelse eller godkendelse efter anden lovgivning.

Der er ikke gennemført vurdering i henhold til habitatdirektivets artikel 6.3 af de enkelte Natura 2000-planer, idet planer, som direkte er forbundet med eller nødvendige for Natura 2000-områdets forvaltning, ikke er omfattet af kravet om screening og evt. konsekvensvurdering.

1.2.2 Andre relevante planer

Anden generations Natura 2000-planer for 2016-2021 blev vedtaget i april 2016, og de opfølgende kommunale handleplaner blev endeligt vedtaget i foråret 2017.

Første generations Natura 2000-planer (2010-2015) fastlagde rammerne for en række grundlæggende indsatser, som f.eks. rydninger, forbedrede hydrologiske forhold og iværksættelse af plejetiltag. Disse indsatser blev fastholdt og videreført i anden generations Natura 2000-planer (2016-2021). I tredje generation Natura 2000-planer igangsættes nye indsatser med særlig fokus på fortsat pleje til sikring af beskyttede naturtyper, fugle og arter, sikring af naturlig dynamik og større sammenhængende arealer fx udlægning af arealer til urørt skov, udtagning af lavbundsjord og ved at sikre en mere hensigtsmæssig hydrologi.

Natura 2000-planer, som omfatter fredskovpligtige arealer, og dermed er omfattet af skovloven, skal revideres med 12 års mellemrum, jf. skovlovens § 16, stk. 2. Det betyder således, at Natura 2000 skovplanerne, som er en del af 1. generations Natura 2000-planer, er gældende fra 2010 til udgangen af 2021 og at der i forbindelse med udarbejdelse af tredje generations Natura 2000-planer, også vil ske en revision af den del af Natura 2000-planerne, som omfatter fredsskovpligtige arealer.

Vandområdeplaner og EU's havstrategi

Natura 2000-område nr. 16 er beliggende i vandområdedistrikt Jylland og Fyn. Området ligger desuden i Havstrategidirektivets marin-atlantiske region. Vandområdets økologiske og kemiske tilstand fremgår af havstrategien og af vandområdeplanen for området.

For de Natura 2000-områder som også er omfattet af en vandområdeplan og Danmarks Havstrategi, er målsætninger og retningslinjer for indsatser om vandkvalitet, næringsstoffer, miljøfremmede stoffer, hydrologi og fysiske forhold samlet i vandområdeplanen og/eller i basisanalysen med tilhørende indsatskatalog og havstrategien. Disse mål og indsatser vil bidrage til at forbedre vandmiljøet og vandkvaliteten i Natura 2000-områderne og understøtte Natura 2000-planens målsætninger.

Landsplandirektiver og kommuneplaner

Natura 2000-områderne, der er udpeget i medfør af miljømålsloven, skal fremgå af landsplandirektiver og kommuneplaner. I henhold til Bekendtgørelse om planlægning nr. 1157 af 1. juli 2020, må kommuneplaner ikke stride mod en Natura 2000-plan, jf. lov om miljømål m.v. for internationale naturbeskyttelsesområder (miljømålsloven), en handleplan efter samme lovs § 46 a eller regler udstedt i medfør af samme lovs § 36, stk. 3, eller stride mod en Natura 2000-skovplan, jf. kapitel 4 i lov om skove. Af redegørelsen til planforslag, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for et Natura 2000-områdes forvaltning, skal jf. bekendtgørelse om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter, indgå en vurdering af planforslagets virkninger på området under hensyn til områdets bevaringsmålsætninger.

Klimasikring

Regeringen har i december 2012 udgivet en handlingsplan for klimasikring af Danmark. Planen indeholder en lang række regeringsinitiativer, der skal medvirke til at skabe bedre rammer for klimatilpasningen lokalt. De enkelte kommuner har udarbejdet en klimatilpasningsplan. En vurdering af samspillet mellem den kommunale klimatilpasningsplan og Natura 2000-planen forudsætter kendskab til, hvor de forudsatte indsatser i Natura 2000-planen konkret vil blive gennemført sammenholdt med de indsatser, der skal gennemføres som led i klimatilpasningsplanen.

Kommunal klimatilpasningsplan

Såfremt konkrete projekter som led i den kommunale klimatilpasningsplan kan påvirke udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området væsentligt, skal der gennemføres en konsekvensvurdering af projektet, inden det kan gennemføres. Dette gælder dog ikke, hvis projektet gennemføres som led i Natura 2000-planen og dermed har som delformål at sikre, at naturtyper og arter opnår gunstig bevaringsstatus.

Natur- og Biodiversitetspakke

I december 2020 blev der indgået aftale om Natur- og biodiversitetspakken, som har til formål at fremme natur og biodiversitet i Danmark og bidrage til at bremse naturens tilbagegang. Natur- og biodiversitetspakken skal gennemføres i perioden 2021-2024. Med Natur- og Biodiversitetspakken er der bl.a. afsat midler til udpegning af naturnationalparker, udlægning af urørt skov, forbedring af havmiljøet og udarbejdelse af strategi for forvaltning af truede arter.

Det fremgår af Lov om naturnationalparker, at ansøger, i forbindelse med ansøgningsfasen til etablering af naturnationalparken, skal udarbejde en projektbeskrivelse for etablering af naturnationalparken, samt en forvaltningsplan for området. Planen skal tage højde for internationale naturbeskyttelseshensyn, herunder skal det fremgå af redegørelsen, om forvaltningsplanens gennemførelse er afhængig af tilladelser, godkendelser eller dispensationer ligesom der skal indgå en beskrivelse af nuværende status for naturen i området. Forvaltningsplanen er tiltænkt at skulle sikre en vildere naturforvaltning, bl.a. i Natura 2000-områder. Det fremgår i den forbindelse af lov om naturnationalparker, at det forudsættes, at den vildere naturforvaltning er i overensstemmelse med bevaringsmålsætninger i Natura 2000-planen for berørte områder.

Forbud mod gødskning, sprøjtning og omlægning af §3-arealer

Pr. 1. juli 2022 træder et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af § 3-arealer i kraft. Forbuddet vil gælde alle arealer, der er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, stk. 2 og 3 og vil i praksis hovedsageligt have betydning for ferske enge og strandenge, hvor der i dag kan være en lovlig drift med sprøjtning, gødskning og/eller omlægning. For de øvrige § 3-beskyttede naturarealer gælder der som udgangspunkt allerede et sådant forbud. En delmængde af de § 3-strandenge kan også være kortlagt som habitatnatur, mens de ferske enge ikke har en tilsvarende habitatnaturtype. Lovændringen forventes at have en gavnlig synergieffekt på Natura 2000-områderne, herunder evt. fugle og arter på udpegningsgrundlaget, samt de kortlagte habitatnaturtyper, både i form af en direkte effekt på de kortlagte strandenge og indirekte ved at mindske eventuel randpåvirkning.

1.3 Nuværende naturtilstand i Natura 2000-området og Nulalternativ

I basisanalysen, der danner grundlag for Natura 2000-planen, er der foretaget en nærmere gennemgang af den nuværende naturtilstand i området.

1.3.1 Nuværende naturtilstand jf. basisanalysen

Lidt over halvdelen af den kortlagte strandeng er i god-høj tilstand. Resten er i moderat til ringe tilstand typisk pga. afvanding eller tilgroning. Naturtyperne strandvolde med enårige planter, strandvolde med flerårige planter og kystkliner er i god til høj tilstand for over halvdelen af arealerne. En del af strandvolde med flerårig vegetation samt kystklinerne er imidlertid i moderat tilstand bl.a. pga. tilgroning og invasive arter. For klitnaturtyperne gælder at de overvejende er i god-høj tilstand. Nogle arealer er imidlertid i moderat tilstand primært pga. tilgroning. Våd hede er i høj tilstand mens en del af den tørre hede er i moderat til ringe tilstand pga. tilgroning. En del af arealerne med surt overdrev og kalkoverdrev er i god-høj tilstand mens andre er i moderat tilstand pga. tilgroning med vedplanter og invasive arter.

Tidvis våd eng, kildevæld, rigkær og hængesæk er alle overvejende i god tilstand.

I naturtypen bøg på mor (9110) er der registreret <1 store træer/ha på hele arealet. Der er på registreret <1 liggende dødt ved/ha på arealet. Der er desuden registreret <1 stykker stående dødt ved/ha på arealet. I naturtypen elle- og askeskov (91E0) er der registreret <1 store træer/ha på knap 20% af arealet, og 1-5 store træer/ha på den resterende del. Der er registreret 1-5 stykker liggende dødt ved/ha på knap 1/3 af arealet, og på godt 1/3 af arealet er der registreret 6-10 stykker liggende dødt ved/ha, mens der på knap 1/3 af arealet er registreret >10 stykker liggende dødt ved/ha. Der er endvidere registreret <1 stykker stående dødt ved/ha på knap 20% af arealet, mens der på godt 50 % af arealet er registreret 1-5 stykker stående dødt ved/ha. Endvidere er der på det resterende areal registreret 6-10 stykker stående dødt ved/ha. I naturtypen skovbevokset tørvemose (91D0) er der registreret <1 store træer/ha på over 1/3 af arealet, og på knap 2/3 af arealet er der registreret 1-5 store træer/ha. Der er på knap 1/3 af arealet registreret <1 stykker liggende dødt ved/ha, og på ca. 1/3 af arealet er der registreret 1-5 stykker liggende dødt ved/ha. Endvidere er der på den resterende del registreret 6-10 stykker liggende dødt ved/ha. Der er desuden registreret <1 stykker stående dødt ved/ha på knap 1/4 af arealet, og på godt 3/4 af arealet er der registreret 1-5 stykker stående dødt ved/ha. I naturtypen stilkegekrat (9190) er der registreret 1-5 store træer/ha på ca. 1/3 af arealet, mens der er registreret >10 store træer/ha på ca. 2/3 af arealet. Der er registreret <1 stykker liggende dødt ved/ha på knap 1/6 af arealet, mens der er registreret 1-5 stykker liggende dødt ved/ha på godt 1/6 af arealet. Der er endvidere registreret 6-10 stykker liggende dødt ved/ha på en mindre del af arealet, samt >10 stykker liggende dødt ved/ha på ca. 2/3 af arealet. Der er desuden registreret <1 stykker stående dødt ved/ha på ca. 10% af arealet og 1-5 stykker stående dødt ved på ca. 70% af arealet, samt 6-10 stykker stående dødt ved/ha på den resterende del. Jf. seneste Artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand, mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitatyper, bortset fra i naturtypen bøg på mor.

I Natura 2000-området er der kortlagt i alt 161 småsøer under 5 ha. 11 af søerne er kortlagt som habitatnaturtypen søbred med småurter (3130), 10 af disse søer er beregnet til at være i god tilstand og den sidste er beregnet til at være i moderat tilstand. Søerne i god tilstand er præget af deres artsrige amfibiske vegetation og har ingen forekomster af trådalger. De mest dominerende arter i søerne er vandnavle og aflangbladet vandaks.

Yderligere 11 søer er kortlagt med habitatnaturtypen kransnålalge-sø (3140), en af søerne er beregnet til at være i høj tilstand, syv af søerne er i god tilstand og tre er beregnet til at være i moderat tilstand. Søerne i høj og god tilstand er præget af afgræsning på de brednære arealer, dette giver bedre lysforhold for søernes kransnål alger og den øvrige undervandsvegetation. Der er fundet flere arter af kransnål alger i søerne bl.a. bugtet glanstråd og skør kransnål. Søerne i moderat tilstand er præget af at der er jorddrift på de brednære arealer. I en af søerne er der udbredte forekomster af trådalger og ringere dækningsgrad af kransnålalger.

68 af søerne er kortlagt som habitatnaturtypen næringsrig sø (3150), otte af disse søer er beregnet til at være i høj tilstand, 28 er i god tilstand, 23 er beregnet til at være i moderat tilstand og tre er i ringe tilstand. Seks af søerne er der endnu ikke beregnet en tilstand for. Søerne i høj og god tilstand har generelt ingen eller kun ubetydelige forekomster af trådalger. Generelt er søerne ikke tydeligt påvirket af jordbrugsdrift, det giver søerne en høj artsrigdom bestående af bl.a. aflangbladet vandaks, vandnavle, frøbid og arter af andemad. Søerne i moderat eller ringe tilstand er præget af den omkringliggende jordbrugsdrift, og søerne er tydeligt påvirket af næringstoffer hvilket giver store forekomster af trådalger og en lavere artsrigdom end søer i god tilstand.

Tre søer er af habitatnaturtypen brunvandet sø (3160), to af dem er beregnet til at være i høj tilstand og en er i god tilstand. Søerne er ikke påvirket af jordbrugsdrift og har derfor ikke nogen trådalger, hvilket betyder de har en høj dækningsgrad af undervandsvegetation.

68 Søer er kortlagt som strandsøer (1150), disse saltpåvirkede, kystnære strandengssøer er endnu ikke beregnet tilstand for.

I dette område er der 20 søer over 5 ha, otte søer er kortlagt som laguner (1150), seks søer er kortlagt som naturtypen kransnålalge-sø (3140), to søer er kortlagt som naturtypen næringsrig sø (3150) og fire søer er ikke naturtype bestemte. De fleste af de store søer er i Vandområdeplanen for området vurderet at have en moderat-dårlig økologisk tilstand bl.a. pga. fytoplankton.

I dette Natura 2000-område er der kortlagt 6,6 km vandløb med vandplanter (3260).

Områdets marine naturtyper er kortlagt i 2004, 2012 og 2016 i den forbindelse er der kortlagt 5 marine naturtyper i form af sandbanker (1110) vadeblader (1140), kystlaguner (1150), bugter og vige (1160) og rev (1170). Vadeblader findes i habitatområdet i den nordøstlige del af Løgstør Bredning på strækningen mellem Holmtange og Aggersund. Fladerne huser mange hvirvelløse dyr, og er derfor et vigtigt fourageringsgrundlag for vadefugle. Kystlaguner og strandsøerne i habitatområdet findes som en integreret del af strandengen. Arealerne er helt eller delvist afskærmet fra havet af strandvolde og strandenge. Der forekommer dog stadig en vis udveksling af vand, især i forbindelse med højvande. I Løgstør Bredning findes et antal strandsøer over 5 ha, blandt andet som en del af Vejlerne. Disse søer er nærmere beskrevet under afsnittet om søer ovenfor.

Den mest dominerende marine naturtype i habitatområdet er bugter og vige, største delen af Løgstør Bredning tilhører denne naturtype. Her finder man ålegræs samt en række hvirvelløse dyr fordel på forskellige bundtyper.

Der er fundet sandbanker hovedsageligt i den nordlige marine del af habitatområdet, men også i den sydlige del og omkring Livø. Sandbankerne er næsten ren sandbund med få spredte småsten. Der ses spredte ålegræsbede på sandbankerne, og visse steder er der fundet indslag af biogene rev. Epifaunadækningen var generelt lav, men artsrig og bestod af søstjerne, slangestjerne, søanemoner, strandkrabber og mange flere. Der findes næsten ingen makroalger på sandbankerne grundet manglede fasthæftelsessubstrat og bestod af enkelte buskformede rødalger og klørtang. Stenrevene i habitatområdet ligger langs kysterne på vanddybder mellem 2,5-4,3 m. Revene består af en del småsten og større sten og er lokalt huledannende, hvilket giver en stor variation i levesteder for epifauna. Dækningsgraden af makroalger varierede mellem 0-15 % og bestod af buskformede rødalger, skulpetang og klørtang. Dyrelivet af en blanding af epifauna og mobil epifauna såsom, søpunge, søpindsvin og søneller mfl.

Der findes i habitatområdet også biogene rev. Revene findes syd og øst for Livø og består hovedsageligt af hestemuslinger. Den øvrige fauna bestod af søstjerner, østasiatiske søpunge, kutlinger og strandkrabber. Der er en begrænset dækningen makroalger på under 1 % af de biogene rev.

Der er ikke foretaget overvågning af havlampret i området. Det er derfor ikke muligt at give en nærmere beskrivelse af artens bestand i området på nuværende tidspunkt. Trusselvurderingen er derfor på samme måde ukendt for arten. Det vurderes, at området i vid udstrækning fungerer som vandringsområde for arten når de trækker fra opvækstområderne i de store vandløb uden for Natura 2000-området til opvækstområderne i havet, og når de nogle år senere trækker den modsatte vej for at gyde.

I Natura 2000 området er der kortlagt 43 potentielle levesteder for stor vandsalamander. Hovedparten af disse har en god-høj naturtilstand, hvilket bl.a. skyldes at der ikke er registreret fisk i søerne, at de ikke fremstår næringspåvirkede, har en høj andel af en artsrig undervands- og flydebladsvegetation, en veludviklet rørsump, en lav vanddybde og har kun en begrænset skyggepåvirkning fra træer og buske. Søerne i moderat-ringe tilstand er til gengæld generelt

præget af næringsstofbelastning i form af opvækst af grønne trådalger og dominans af liden andemad. Derudover er de ofte helt eller delvist skygget af træer og buske.

Der er i 2017 fundet spor/ekskrementer fra odder på en række stationer spredt i området, se ovenstående kort. Omtrent de samme antal stationer med positive fund blev registreret i 2004 og 2011. Dette viser at odderen er vidt udbredt inden for Natura 2000 området. Ud fra områdets karakter med mange større søer, kanaler, vådområder, samt uforstyrrede skjulesteder, vurderes der at være en stabil bestand af odder i området. Der vurderes umiddelbart ikke at være trusler for artens forekomst i området.

Spættet sæl yngler og fælder på Blinde Røn og Ejerslev Røn i habitatområdet og findes desuden på Livø Tap. De sidste 10 år har bestanden varieret meget med mellem 200 til 1100 registreringer af sæler på hvilepladserne. Udviklingen i sælbestanden i Limfjorden er svær at tolke, da man mener, sælerne vandrer ind og ud af Limfjorden afhængigt af fødetilgængelighed.

Indenfor Natura 2000-området blev arten fundet på 3 lokaliteter i perioden 2005-2010. I 2014 blev damflagermus genfundet på 2 af disse lokaliteter, der er Lønnerup Fjord og Hanvejle. Det vurderes dog, at arten benytter området i forbindelse med fouragering og yngel i større grad end illustreret af overvågningen. Især da de store arealer med søflader og forekomst af skov i området vurderes at give gode forudsætninger for en bestand af damflagermus. Der vurderes således ikke at være trusler for artens forekomst i området.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, som omfatter fuglebeskyttelsesområde nr. 8 Kysten fra Aggersund til Bygholm Vejle, nr. 12 Løgstør Bredning, Livø, Feggesund og Skarrehage, nr. 13 Østlige Vejler, nr. 19 Lønnerup Fjord og nr. 20 Vestlige Vejler, Arup Holm og Hovsør Røn er der kortlagt levesteder for følgende ynglefugle klyde, almindelig ryle, brushane, havterne, sortterne, dværghø, fjordterne, rørdum, rørhøg, plettet rørvagt og dværgmåge.

De kortlagte levesteder for rørdum og rørhøg er alle i enten høj eller god tilstand, hvilket skyldes at arealerne er store sammenhængende rørskove med god hydrologi.

De store levesteder for plettet rørvagt er ligeledes i god tilstand pga. en god hydrologi med meget vand på engene og i rørsumpen. Det kortlagte levested for plettet rørvagt sydøst for Vesløs Vejle er i moderat tilstand pga. relativt lav vandstand og nogen afvanding på arealet.

De to store kortlagte levesteder for almindelig ryle og brushane er i høj eller god tilstand, hvilket skyldes en god hydrologi samt en hensigtsmæssig afgræsning af levestederne.

Det kortlagte levested for sortterne er i høj tilstand, mens de to kortlagte levesteder for dværgmåge er i god tilstand. Det skyldes gode rede- og fourageringsmuligheder i rørskovskoven med store områder med flydebladsvegetation og fin hydrologi.

For havterne er levestederne på Borreholm og Bygholmengen i god tilstand, hvilket skyldes gode rede- og fourageringsmuligheder samt en begrænset tilgængelighed for ræv. Strukturen og vadefuglesamfundet er desuden helt i top på Bygholmengen. De tre kortlagte levesteder for havterne i de Vestlige Vejler er i moderat tilstand pga. tilgængelig for ræv samt tilgroning af isoleret rørskov. Øen Melsig er isoleret for ræv, men både tilgroning og den store bestand af skarv, sølv- og sildemåger er begrænsende for ternerne. Det kortlagte levested for havterne ved Feggerø og de to små øer vest for Feggeklit er i moderat tilstand pga. den generelle adgang for ræv og andre landrovdyr. Endvidere kan der være risiko for overskylning.

For klyde er levestederne på Borreholm, strandengen vest for Aggersborg, Bygholmengen og Melsig i god tilstand, hvilket skyldes gode rede- og fourageringsmuligheder samt en begrænset

tilgængelighed for ræv. De øvrige levesteder er i moderat tilstand hovedsageligt pga. tilgroning og prædation fra ræv og andre landrovdyr.

Der er kortlagt 2 levesteder for fjordterne ved Bygholm Vejle. Levestedet i den nordlige del af vejen er i moderat tilstand pga. tilgroning og prædation på de landfaste lokaliteter. Levestedet i Bygholm vejles sydlige del er i god tilstand. Arealet afgræsses og har en god vegetationsstruktur og er stort set fri for menneskelig forstyrrelse. I de vestlige veje er der for fjordterne kortlagt 4 levesteder i moderat til ringe tilstand. Det skyldes primært tilgængelighed for ræv samt tilgroning af flere rørskovsøer, som fjordterne ynder at bruge som yngleområde.

De to kortlagte levesteder for dværgterne er i god tilstand. Levestederne er bl.a. karakteriseret ved at være uforstyrrede ift. menneskelige aktiviteter og ved en forholdsvis høj arealandel uden vegetation. Ynglefugle på levestederne er dog også udsat for prædation. Levestederne vurderes desuden i nogen grad at være udsat i forhold til overskylning ved højvande.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området er der desuden ynglefuglene trane, stor kobbersneppe, blåhals, skestork og engsnarre. For disse arter er der ikke udviklet et tilstandssystem for arternes levesteder.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 har bestanden af trane været i fremgang den seneste årrække og afspejler således den generelle fremgang for arten på landsplan. Arten havde efter flere år med forberedelser i 2002 endelig succes med at yngle i rørskov i den nordlige del af Bygholm Vejle, og siden er der kommet flere par til. Således ynglede der i 2011 fem par i den nordlige rørskov på Bygholm Vejle samt et par i Selbjerg Vejle. I 2014 blev der talt 11 par og i 2019 er tallet steget til 14 par. Tranen er også begyndt at yngle ved Lund Fjord, Glombak, Tømmerby Fjord og Arup Vejle. Områdets store sammenhængende våde naturtyper giver gode ynglemuligheder for arten, og lokalt vurderes der ikke at være væsentlige, aktuelle trusler for artens yngleforekomst.

Skestork er ny på områdets udpegningsgrundlag og har i fuglebeskyttelsesområde nr. 20 været overvåget siden 2014 i forbindelse med landsdækkende NOVANA tællinger. Arten yngler fast på Melsig som ligger isoleret fra landrovdyr i Arup Vejle, og bestanden har svinget mellem 7 og 3 par i perioden 2014-2019. Basisanalyse 2022-27 76 Den benyttede yngleø vurderes at være godt isoleret mod landlevende rovdyr, og der vurderes at være tilstrækkeligt med uforstyrrede ynglepladser i området. Der vurderes således ikke at være væsentlige, aktuelle trusler mod artens yngleforekomst i området.

Blåhals er ny på udpegningsgrundlaget for område nr. 13 og 20 og har kun været overvåget i 2019. I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 blev der registreret hele 22 par i 2019, og i område nr. 20 blev der registreret 4 par samme år. Blåhals yngler i dag ved Lund Fjord, Hanvejle, den nordlige del af Bygholm Vejle, Selbjerg Vejle, Tømmerby Fjord og Østerild Fjord. På baggrund af artens forholdsvis beskedne krav til en ynglehabitat vurderes der at være store arealer med velegnede levesteder med våd rørsump og pilekrat i dette fuglebeskyttelsesområde. Som det er tilfældet for arten på nationalt plan vurderes der at være gode muligheder for at arten fremover kan ekspandere og øge ynglebestanden yderligere. Der vurderes på den baggrund ikke at være lokale trusler for arten i dette område.

Engsnarren blev overvåget i 2018 for første gang i de Vestlige Veje, men arten blev ikke registreret under overvågningen. Forekomsten af engsnarre i dette fuglebeskyttelsesområde har en meget tilfældig karakter og det vurderes, at arten næppe har en fast ynglebestand inden for området. Umiddelbart vurderes der at være mange velegnede enge med den rigtige vegetationshøjde i området og der vurderes ikke at være lokale trusler for artens yngleforekomst i området.

Stor kobbersnepe har på Vejlerne en af landets største bestande af ynglende stor kobbersnepe, men da arten er ny på områdets udpegningsgrundlag, er der ikke i NOVANA-sammenhæng indsamlet data på ynglefuglene, der kan understøtte en vurdering af den aktuelle ynglebestands udvikling. Der er samtidig heller ikke foretaget en trusselvurdering for arten i området. Stor kobbersnepe har jf. DCE's NOVANA-rapporter fra de vigtigste danske yngleområder for arten været i tilbagegang på Tipperne og Vejlerne mens bestanden i Vadehavsområdet har været i tilbagegang en del steder og i fremgang nogle få andre steder.

På udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, som omfatter fuglebeskyttelsesområde nr. 8, 12, 13, 19 og 20 findes trækfuglene kortnæbbet gås, lysbuget knortegås, hvinand, toppet skallesluger, skestork, pibesvane, sangsvane, grågås, sædgås, bramgås, knarand, skeand, pibeand, krikand, fiskeørn, blå kærhøg, vandrefalk, trane, klyde, hjejle og pomeransfugl. For disse arter er der ikke udviklet et tilstandssystem for arternes levesteder. For trækfuglene er følgende fugle ikke tilstede i national eller international væsentlig forekomst: sædgås (T), fiskeørn (T), vandrefalk (T), pomeransfugl (T) og Trane (T) i fuglebeskyttelsesområde nr. 13, pomeransfugl (T) i fuglebeskyttelsesområde nr. 19, sædgås (T), blå kærhøg (T) og vandrefalk (T) i fuglebeskyttelsesområde nr. 20. De nævnte fugle gennemgås derfor ikke yderligere.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 og 20 har bestandene af skestork været stabil til stigende i den seneste overvågningsperiode. I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 har max antallet af skestork været op til 180. I fuglebeskyttelsesområde nr. 20 har max antallet af fugle været op til 120 fugle. Områderne ved Østerild Fjord, Arup Vejle, Bygholm Vejle og Glombak bruges både som fourageringsområde i yngletiden og som fouragerings- og rasteplass fra medio juni og hen på efteråret. Antallet af rastende fugle har været stabil til stigende, hvilket er et direkte udtryk for artens ynglesucces i Nibe Bredning og Arup Vejle. Arten fouragerer i områderne på småfisk, insektlarver, snegle, muslinger og krebsdyr ved, at næbbet bevæges sidelæns gennem vandet, mens fuglen bevæger sig fremad. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for fugle er antallet af skestork på landsplan i august 2019 ca. 15 % større end antallet ved den første optælling i 2017, hvor der blev talt 882 fugle. Langt hovedparten af de skestork, der optræder i Danmark i august, vurderes at være danske ynglefugle og deres unger, men også fugle fra Tyskland og Holland optræder i Danmark.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13, 19 og 20 har bestanden af pibesvane været stærk fluktuerende i overvågningsperioden 2004-2017, og arten er gennem det seneste årti blevet fåtallig i området. Det er dog ikke muligt med tilstrækkelige sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken i området. Pibesvane er ifølge DCE med sikkerhed gået tilbage i det samlede Vejle-område og i Nord- og Vestjylland som helhed, og der blev i 2017 registreret ganske få fugle i de 3 fuglebeskyttelsesområder. Pibesvane fouragerer primært på vandplanter som ålegræs, vandaks og havgræs, som gennem en længere periode er blevet kraftigt reduceret i de danske fjorde og kystnære områder. Arten går samtidig tilbage på verdensplan pga. en dårlig ungeproduktion og et mildere klima i Arktis. I område nr. 13 benytter arten ved høj vandstand Bygholm Vejle som rasteplass, men ved lavere vandstand ses fuglene typisk i Han Vejle eller Lund Fjord. I område nr. 19 raster og fouragerer fuglene på vandfladen på Lønnerup Fjord, hvilket også gør sig gældende i område nr. 20, hvor arten raster og fouragerer i Østerild Fjord. Fuglene opholder sig typisk i områderne på gennemtræk i oktober og november og trækker videre inden vinterperioden. Trækperioden kan være meget variabel derfor har fuglene sommetider kun en kortvarigt ophold på lokaliteten. Dette betyder at den enkelte november-tælling ikke nødvendigvis er repræsentativ. Større flokke kan dog også ses i det tidlige forår. I stil med sangsvaner kan pibesvaner også fouragere på dyrkede marker med rester af afgrøder. Jf. DCE's NOVANA-rapport er der set i det lange perspektiv en stigning i overvintrende bestand af pibesvane i Danmark, når der ses bort fra en periode omkring 2000, hvor tallene for arten generelt var lave uden at det kunne tilskrives hårde vintre, men bl.a. at der var en generel tilbagegang i den samlede trækvejsbestand i Europa som helhed.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13, 19 og 20 har det årlige antal af rastende sangsvaner i områderne varieret en del, dog virker bestandene i alle områderne rimelige stabile. Der er dog registreret en reel tilbagegang, i forhold til perioden 2004-2009 i de 3 fuglebeskyttelsesområder. Svanerne fouragerer på bundplanter i områdernes søer samt på rodknolde af tagrør langs bredderne. En del raster dog kun inden for områderne og fouragerer primært på naturlige græsarealer og marker uden for områderne. Fuglene raster og fouragerer i områdernes større søer, og ses typisk i større antal i Østerild Fjord, Arup Vejle, Lønnerup Fjord, Glombak, Selbjerg Vejle, Han Vejle, Lund Fjord og ved de vanddækkende arealer på Bygholm Vejle. Jf. DCE's NOVANA-rapport er forekomsten af sagsvane i Danmark mangedoblet siden midten af 1960'erne.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 og 20 har bestandene af grågås været i fremgang i begge områder. Siden 1980'erne er antallet af rastende grågæs steget konstant i områderne, og fuglene kommer primært fra den danske bestand af ynglefugle, men bliver også suppleret af et stærkt stigende antal grågæs fra den kraftigt ekspanderende norske bestand. Gæssene raster og fouragerer både forår og efterår typisk på dyrkede arealer med lav vegetation samt i områdets mange eng- og vådområder. De mange vandflader i Vejlerne anvendes i et vist omfang også til overnatning for arten. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for fugle har antallet af grågæs optalt ved tællingerne i januar og september på landsplan begge været stigende på den lange bane, og afspejler delvist en voksende flyway-bestand og delvist at en øget andel af bestanden overvintrer her til lands.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 8, 12, 13, 19 og 20 har bestandene af kortnæbbet gås svinget meget årene imellem, men overordnet set har bestandene været rimeligt stabile i stort set alle områderne. I fuglebeskyttelsesområderne nr. 8, 12, 19 og 20 er bestanden af kortnæbbet gås faldet siden sidste optællingsperiode 2004-2009, derimod er bestanden i fuglebeskyttelsesområde nr. 13 stabil til stigende. Arten fouragerer primært på områdernes naturlige græsarealer samt på stub- og kornmarker, og ses desuden raste på de fleste af områdernes vanddækkende arealer. Periodisk kan arten ses gå til overnatning på Bygholm Vejle med op til 15.000 individer, og arten fylder meget i området fra de ankommer i oktober til de trækker mod ynglepladser i slutningen af marts. Jf. DCE's NOVANA-rapport har antallet af kortnæbbede gæs på lang sigt været stigende både i Danmark og for bestanden som helhed. På den korte bane har der de seneste år været tegn på en stabilisering af bestanden, som med al sandsynlighed kan relateres til en øget afskydning og den adaptive forvaltningsplan for arten.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 er bestanden af bramgæs stort set gået konstant frem, dog med store udsving gennem årene. Bramgæs er tilknyttet strandenge og kulturgræsarealer, og arten fouragerer primært på områdernes naturlige græsarealer samt stub- og kornmarker. Arten fylder meget i området fra de ankommer i oktober til de trækker mod ynglepladser i slutningen af marts. De mange vandflader i Vejlerne anvendes i et vist omfang også til overnatning for arten. Jf. DCE's NOVANA-rapport er antallet af bramgæs i Danmark vokset støt siden midten af 1980'erne.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 8 og 12 har bestandene af lysbuget knortegås været stabile med store år til år svingninger i perioden 1992-2009. I område nr. 8 blev der i 2010 kun registreret få fugle, og siden er gæssene ikke registreret i området. I område nr. 12 er bestanden af registrerede fugle mere stabil, men med store årlige udsving. I 2015 blev der således registreret tal, der næsten er på højde med tallene fra 2004-2009. I område nr. 8 opholder fuglene sig primært omkring øen Borreholm, hvor de fouragerer på strandengene og de kystnære ålegræsbede. I område nr. 12 benytter gæssene især kyststrækningen mellem Feggerøn og Hovsør Røn til raste- og fourageringsområde, men kan træffes i mindre antal i hele det øvrige vandareal. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for fugle har antallet af lysbugede knortegæs ved optællingerne på landsplan generelt varieret meget men er set i det lange løb stigende i takt med den generelle bestandsudvikling.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 og nr. 20 har bestanden af skeand været relativt stabil med større svingninger årene imellem i perioden 2010-2017. Fuglene raster især på de vådeste partier af engene på Bygholm Vejle og i de Vestlige Vejler for- og efterår, og fouragerer på områdets smådyr. Jf. DCE's NOVANA-rapport har den samlede danske bestand de sidste ca. 20 år været fluktuerende, men den vurderes af DCE at være faldende, for at ligge på et mere stabilt niveau de sidste ti år.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 har bestanden af pibeand svinget meget fra år til år, men det vurderes, at bestanden er relativt stabil, men at den dog har stabiliseret sig på et noget lavere niveau. Arten raster især i det tidlige forår når isen er væk og i efteråret indtil vinterens kommen. Fuglene raster især på engenes vådeste partier på Bygholm Vejle og fouragerer på græs samt vandplanter på de lavvandede dele af søerne. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for fugle er der ikke nogen entydig tendens i den landsdækkende udviklingen i antallet fra 2004-2018. Set i det lange perspektiv er der, bedømt ud fra 62 regelmæssigt overvågede lokaliteter, er der i den lange tidsperiode fra 1980-2018 set en fremgang, og i den kortere periode en stabil bestand på et højere niveau.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 og 20 har bestanden af krikand været relativt stabil med mindre svingninger årene imellem i perioden 1992-2009. Den samme positive udvikling er iagttaget i overvågningsperioden 2004-2017. I fuglebeskyttelsesområde nr. 20 er krikand først registreret i 2010 og med en noget mere svingende bestand. Fuglene raster især på de vådeste partier af engene på Bygholm Vejle, Arup Vejle og Østerild Fjord for- og efterår, og fouragerer på områdets insektlarver, muslinger og snegle om sommeren og efteråret, hvorimod arten skifter til planteføde om vinteren. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for fugle er der på landsplan betydelige år-til-år variationer i antallet i Danmark, som bl.a. påvirkes bl.a. af sommerens ynglesucces. Set i det lange perspektiv er der en stigende bestand i den lange periode og en stabil bestand på et højere niveau i den korte.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 12 har bestanden af hvinand været relativt stabil med i overvågningsperioden 2004-2017. Der er ifølge DCE en vis usikkerhed vedrørende optællingerne af arten, da arten ikke er blevet optalt på den optimale tid af året mellem november og marts, hvor denne art normalt forekommer i størst antal. Derfor er der i det aktuelle NOVANA-program indført en tælling målrettet denne art hvert andet år i november med start i 2017. De største forekomster ses primært i fjorden ud for Østerild Fjord, Bygholm Vejle og Feggesund, hvor arten fouragerer på muslinger, snegle, orme, insekter, småfisk og krebsdyr, samt frø af ålegræs. Arten kan dog træffes i mindre antal i hele det øvrige vandareal. Det skal bemærkes, at udbredelsen af ålegræs ifølge DCE er stærk reduceret i Løgstør Bredning, hvilket kan påvirke bestanden af hvinand i området. Der er ifølge DCE en vis usikkerhed vedrørende optællingerne af arten, da arten ikke er blevet optalt på den optimale tid af året mellem november og marts, hvor denne art normalt forekommer i størst antal. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at udtale sig om artens aktuelle forekomst i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for fugle er den overvintrende bestand af Hvinand meget stabil.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 12 og 20 er bestanden af toppet skallesluger gået tilbage i overvågningsperioden 2004-2017. Der er ifølge DCE en vis usikkerhed vedrørende optællingerne af arten, da arten ikke er blevet optalt på den optimale tid af året mellem november og marts, hvor denne art normalt forekommer i størst antal. Derfor er der i det aktuelle NOVANA-program indført en tælling målrettet denne art hvert andet år i november med start i 2017. Område nr. 12 er et vigtigt fælde- og rasteområde for arten, hvor kysten for ud Bygholm Vejle, Østerild Fjord og Løgstør Grunde samler de største antal. Arten kan dog også træffes i mindre antal i hele det øvrige vandareal. I overvågningsperioden er der sket en markant reduktion i antallet af fældende fugle, og det kan ikke udelukkes, at dette kan skyldes øget rekreativ sejlsadsaktivitet. Arten fouragerer på fisk

på store dele af Limfjorden og ses jævnligt trække ind i de store søer i Vejlerne for at overnatte. I område nr. 20 benytter arten især Østerild Fjord til overnatning, og det er periodisk muligt fra Arup Dæmningen at opleve et stort overnatningstræk. Der er ifølge DCE en vis usikkerhed vedrørende optællingerne af arten, da arten ikke er blevet optalt på den optimale tid af året mellem november og marts, hvor denne art normalt forekommer i størst antal. Det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at udtale sig om artens aktuelle forekomst i området. Jf. DCEs NOVANA-rapport har den samlede danske bestand af arten på kort sigt de sidste ca. 20 år været stabil, mens det på grund af ændrede optællingsmetoder bl.a. fra fly ikke er muligt med tilstrækkelig sikkerhed at kunne udtale sig om artens forekomst på længere sigt, og bestandsudvikling vurderes derfor at være usikker.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 er blå kærhøg både en træk- og vintergæst, og vinterbestanden har været rimelig stabil i perioden 2004-2017. De store arealer med åbne enge og vådområder er i vinterhalvåret tiltrækkende for en art som blå kærhøg, og arten ses fouragere i hele området, men især engene på Bygholm Vejle er et vigtigt fourageringsområde. Arten blev ikke overvåget i NOVANA-programmet i 2004-2017, men er blevet talt systematisk i dette fuglebeskyttelsesområde, hvorfor tallene i tabellen er rimeligt repræsentative for forekomsten.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 er bestanden af trane rimelig stabil med op til flere hundrede fugle i perioden 2004-2017. Arten samles i løbet af efteråret primært på engene på Bygholm Vejle, inden arten trækker videre sydpå. Arten blev ikke overvåget i NOVANA-programmet i 2004-2017, men er blevet talt systematisk i dette fuglebeskyttelsesområde, hvorfor tallene i tabellen er rimeligt repræsentative for forekomsten.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 har bestanden af klyde været relativt stabil med store svingninger årene imellem i perioden 1992-2009. I de efterfølgende år er bestanden faldende ligesom ynglefuglebestanden. Efter yngletiden samles fuglene gradvis i større flokke på Bygholm Vejle, og i juni og juli ses derfor jævnligt større ansamlinger af rastende fugle. Det er ikke nødvendigvis kun lokale ynglefugle fra oplandet til Vejlerne, men kan udmærket være fugle fra f.eks. andre dele af Limfjorden. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for fugle var antallet af klyder i 2019 på landsplan noget større end ved de seneste optællinger. Jf. data fra DCE's NOVANA-rapport har den samlede danske bestand i et længere tidsperspektiv været fluktuerende men nogenlunde stabil.

I fuglebeskyttelsesområde nr. 13 og 20 har bestanden af hjejle svinget meget årene imellem, men det vurderes, at bestandene som helhed har været stabile i områderne med mange tusind fugle i hele overvågningsperioden 2004-2017. På Bygholm Vejle i område nr. 13 ses fuglene oftest raste om dagen på engarealerne omkring de sydlige søer, og arten kan om efteråret optræde i flokke på op til 20.000 individer. I område nr. 20 raster arten også i store flokke og ses især fouragere i områderne ved Østerild Fjord, Arup Vejle og Vesløs Vejle. Der er ifølge DCE en vis usikkerhed vedrørende optællingerne af arten, da arten ikke er blevet optalt på den optimale tid af året i april, hvor denne art normalt forekommer i størst antal. Det er derfor ikke muligt med tilstrækkelig sikkerhed at udtale sig om bestandsdynamikken lokalt.

Knarand er en regelmæssig trækfugl i fuglebeskyttelsesområde 13. I perioden 2010-2017 har bestanden af knarand svinget mellem knap 200 til knap 500 individer. Områdets karakter med mange våde enge og store åbne vandflader uden forstyrrelser tilgodeser generelt arten, og der vurderes ikke at være trusler for artens forekomst i området. Jf. DCE's NOVANA-afrapportering for fugle har knarand på kort sigt haft en stigende bestand, hvilket også skal ses i lyset af en stigende bestand i hele Nordvesteuropa.

En række naturtyper og levesteder for arter og fugle, som området er udpeget for at beskytte, kræver vedvarende drift for at sikre eller genoprette gunstig bevaringsstatus. Det gælder fx en række lysåbne naturtyper. Samtidig kræver andre naturtyper og levesteder i moderat til dårlig tilstand tiltag, der kan imødegå forringelse.

Hvis ikke Natura 2000-planen for tredje planperiode iværksættes, er der risiko for, at den gode naturtilstand på en stor andel af naturarealerne og den hensigtsmæssige drift af levesteder for stor vandsalamander ikke fastholdes. Der er ligeledes risiko for at naturtilstanden ikke vil blive forbedret på bl.a. strandenge, strandvolde, kystkliner, klitnaturtyper, hedetyper, strandeng, overdrev og våde naturtyper, da der er behov for fremadrettet sikring af hensigtsmæssig drift generelt, herunder en indsats mod invasive arter på bl.a. grå/grøn klit og klithede. Naturtilstanden vil potentielt set heller ikke blive forbedret på bl.a. arealer med rigkær og strandeng, hvor uhensigtsmæssig hydrologi også er et problem. Der er også risiko for forværring eller manglende forbedring af de biologiske forhold omkring småsøer som følge af manglende pleje.

For skovnaturtyperne i området vil en manglende gennemførsel af indsatsprogrammet, som f.eks. urørt skov, betyde at skovstrukturer som antallet af store træer og mængden af dødt ved ikke forbedres, der dermed ikke kommer de truede arter, der er knyttet til disse skovhabitater, til gavn.

Hvis ikke planens indsats om udtagning af kulstofholdige lavbundsjord realiseres, vil planen ikke i det forventelige omfang kunne bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø eller bidrage til udbygning og større robusthed af naturområder.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres er der generelt risiko for at velegnede levesteder for områdets talrige yngle- og trækfugle ikke sikres og at bestandene går tilbage på nationalt eller internationalt niveau. Der er risiko for, at tilstanden af levesteder for enkelte ynglefugle fastholdes i moderat tilstand.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for, at der ikke sikres levesteder for områdets mange arter, herunder rødlistede arter. Der er en potentiel risiko for, at bestandene af havlampret, stor vandsalamander, odder, damflagermus og spættet sæl, der er på områdets udpegningsgrundlag ikke sikres, og at bevaringsstatus for arterne forringes på biogeografisk niveau.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om færdiggørelse af fiskeriregulering på stenrev og fokus på at fortsætte arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri, hvilket forventes at kunne gavne den biologiske mangfoldighed i de marine områder. Natura 2000 planen indeholder ligeledes en indsats om opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klapning, hvilket vurderes at have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring Natura 2000-området. Såfremt planen ikke vedtages forventes disse effekter at udeblive.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres, er der risiko for at den biologiske mangfoldighed i området generelt stagnerer. Dette kan for befolkningen betyde, at de ikke får adgang til naturområder af højere kvalitet, samt at de rekreative aktiviteter, som f.eks. motion kan blive mindre attraktive, og dermed udebliver den positive effekt på befolkningens sundhed. Der er endvidere risiko for at landskabet kommer til at fremstå mindre varieret pga. tilgroning, og den positive effekt af afgræsning af fortidsminder udebliver. Planens positive effekt i forhold til understøttelse af fredningernes formål om at sikre naturværdier i området, vil udeblive.

Der er endvidere risiko for at landskabet vil fremstå mindre varieret og at tilgroning af fortidsminder ikke i samme omfang vil modvirkes.

Hvis ikke indsatsprogrammet i planen for tredje planperiode realiseres er der risiko for at forventede bidrag til opfyldelse af formål med fredninger, fredningsbekendtgørelser og natur- og vildtreservater i området udebliver, lige som planens potentielle kumulative positive effekter i forhold til konkrete projekter samt vandområdeplanen og Danmarks Havstrategi vil udeblive.

1.4 Den sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet

I dette afsnit beskrives de øvrige miljøforhold i og udenfor Natura 2000-området, der kan blive væsentligt berørt af Natura 2000-planen.

1.4.1 Flora, fauna og biologisk mangfoldighed

Natura 2000-planen bidrager, ud over sikring af naturtyper og arter på udpegningsgrundlaget for området, generelt til at sikre naturtyper og arter, der findes inden for området, idet Natura 2000-planerne generelt medvirker til at etablere gunstige forhold for naturen.

Tilgroning med høje græsser/urter og vedplanter, forekomst af invasive arter samt kunstig afvanding forandrer naturen og kan føre til ændringer i artssammensætningen, således at vegetationen i højere grad præges af arter, der ikke er karakteristiske for naturtypen. Desuden kan tilgroning og afvanding medføre forringelse af levestederne for flere af områdets talrige træk- og ynglefugle og andre arter i området. Planens indsatser om pleje og sikring af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi vil modvirke denne udvikling og vil desuden medvirke til, at naturtyper og arter, der ikke er på udpegningsgrundlaget for Natura 2000-området, får forbedrede forhold. Planens indsatser om bekæmpelse af invasive arter og pleje af hede bidrager til opretholdelse af naturtyperne i området. Hensigtsmæssig pleje og/eller hydrologi er vigtige for at mange af områdets arter.

Inddæmning og kunstig afvanding forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske våbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter. Natura 2000-planen rummer en indsats om at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi også til gavn for tilknyttede fugle og arter, hvilket kan modvirke denne udvikling.

Planens indsats om at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper og skovnaturtyper, vil kunne bidrage til at sikre en hensigtsmæssig naturtilstand af naturtyper og arter, der findes inden for området. Planens indsats om udtagning af lavbundsjord kan bidrage til at skabe større sammenhængende naturområder med større robusthed og være til gavn for flere af områdets arter.

Planens indsats med at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje er til gavn for skovnaturtyperne og for tilknyttede arter generelt. Udlægning af arealer til urørt skov vil kunne skabe større variation i skovene med f.eks. flere skovlysninger og mere dødt ved og dermed kunne skabe gode rammer for biodiversiteten generelt.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om at færdiggøre den nødvendige fiskeriregulering på stenrev, ligesom planen bidrager til fortsættelse af arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-området af hensyn andre kortlagte marine naturtyper bl.a. sandbanke. Planen indeholder desuden en indsats om opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klapning, hvilket vil kunne have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring Natura 2000-området.

Planens indsatsprogram omfatter sikring af velegnede levesteder for områdets udpegede arter. Indsatser for habitatnaturen vil samtidig kunne sikre § 3-beskyttet natur og rødlistede arter. Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter, vil ligeledes gavne de fredede og rødlistede arter i området. Særlige arter i området er behandlet under afsnittet "Særlige arter".

1.4.2 Befolkningen

Natura 2000 område N16 Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg er beliggende i Jammerbugt, Vesthimmerland, Morsø og Thisted Kommuner, der har et indbyggertal på tilsammen 140.690.

Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området, hvilket kan have betydning for arealanvendelsen, idet der kan forekomme arealer, som i forbindelse med gennemførelsen af planen vil blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre en ændret drift på arealerne.

Planen indeholder desuden en mulig indsats om udlægning af urørt skov. Udlægning af urørt skov i området kan medføre en ændret adgang til områder på visse tidspunkter af året, ligesom færdsel uden for veje og stier med tiden kan blive ændret.

Miljøstyrelsen arbejder på en løbende opdatering af oversigt over naturtyper, arter og fugle som findes i væsentlig forekomst i Danmark og om der er behov for yderligere sikring mod forstyrrelser med fokus på træk- og ynglefugle samt pattedyr. Denne indsats vil også potentielt kunne medføre ændring i adgangsforhold.

Miljøstyrelsen gennemfører desuden undersøgelser med henblik på afklaring af, om der er behov for efterfølgende revision af reservatbestemmelserne for vildtreservaterne Aggersborggård, Ejerslev Røn, Livø Bredning, Løgstør Bredning, Lønnerup Fjord og Vejlerne, hvilket vil kunne have betydning for begrænsning af offentlighedens adgang.

Realisering af planens indsatsprogram forventes potentielt at give befolkningen og turister, der besøger området adgang til en mere spændende natur.

1.4.3 Menneskets sundhed

Mange, især bynære, Natura 2000-områder udnyttes til rekreative aktiviteter, f.eks. vandring og cykling, som bidrager til menneskets sundhed. Natura 2000-planen har til formål at sikre, at de beskyttede naturtyper og arter opnår gunstig naturtilstand på sigt. Det vurderes, at Natura 2000-planen kun undtagelsesvist og på mindre arealer vil ændre den rekreative udnyttelse af områderne, der foregår i dag. Det vurderes således, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, idet den rekreative udnyttelse kan fortsætte, ligesom sikringen af en beskyttede natur i øvrigt ikke vurderes at have en sundhedsmæssig effekt.

Kendskab til naturen og dens værdier kan potentielt medvirke til at skabe incitament til en større rekreativ udnyttelse af områderne.

Desuden forventes planens indsatser om at sikre og forbedre områdets naturtyper og arter at betyde, at der generelt vil ske en forbedring af områdets biodiversitet og genskabelse af mere robuste økosystemer. Dette kan generelt påvirke menneskets sundhed ved forbedring og genskabelse af økosystemydelser som bidrager med fx vand, træ, luftrensning, jordbundsdannelse, bestøvning mm.

1.4.4 Jordbund, vand, luft og klimatiske faktorer

Det vurderes, at Natura 2000-planens sikring af den eksisterende udpegede natur i området, bl.a. gennem sikring af en hensigtsmæssig drift og pleje af arealerne og arternes levesteder ikke har indflydelse på jordbund, idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden, ligesom der ikke vil blive gravet i jordbunden. Natura 2000-planen indeholder imidlertid en indsats om opdatering af

vejledninger f.eks. vedrørende klappning, hvilket vil kunne have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring Natura 2000-området.

Det vurderes at vedtagelse af planen ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.

Etablering af naturarealer med hensigtsmæssig hydrologi og urørt skov vil potentielt kunne få betydning for overflade- og grundvand i form af udledning af en lavere mængde næringsstoffer til vandmiljøet. Dermed vil planen bidrage til realisering af vandområdeplanerne, der sigter mod god miljøtilstand i de danske vandområder. Natura 2000-planens indsats vedr. udtagning af kulstofholdige landbrugsjorde kan desuden potentielt bidrage til et renere vandmiljø.

Planens indsatser om vurdering af behov for evt. fiskeriregulering, vil potentielt kunne bidrage til at opnå god miljøtilstand i det marine økosystem og en bedre balance af fødenettet. Dermed vil planen kunne påvirke havmiljøet positivt og bidrage til realisering af vandområdeplanerne samt Danmarks havstrategi, der sigter mod god miljøtilstand i de danske vandområder.

Natura 2000-planen bidrager til at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper. Dette ville kunne bidrage til at gøre arealerne mere robuste overfor ekstreme vejrforhold og klimaændringer. Mulig etablering af ny natur på kulstofholdige lavbundsarealer, kan bidrage til at skabe større sammenhæng mellem de eksisterende naturarealer, ligesom randpåvirkningerne af naturen fra tilstødende arealer med landbrugsdrift formegentlig vil mindskes. Desuden vil indsatser om retablering af hensigtsmæssig hydrologi for naturtyperne samt mulig udtagning af lavbundslande kunne betyde, at der sker vandmætning af tidligere drænedde jorde, hvilket potentielt kan betyde mindre udledning af CO₂. Større udbredelse af ålegræs og makroalger som følge af en potentiel forbedring af naturkvaliteten i marine områder (som følge af indsatser beskrevet under "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed"), vil kunne medvirke til binding af CO₂ i havet, og dermed potentielt have en gavnlig effekt på klimaet.

1.4.5 Materielle goder og kulturarv

Natura 2000-planens indsats omfatter pleje af de naturtyper, der findes på Natura 2000-områdets udpegningsgrundlag, hvilket potentielt kan påvirke adgangen til områder, som har betydning for befolkningen.

I dette Natura 2000-område er der registreret fredede kulturminder af forskellig art: borg/voldsted, stensætning, stenrække, sagnsten, bautasten, kult anlæg, vejliste samt rundhøje og langhøje. Natura 2000-planens indsatser kan potentielt modvirke tilgroning af fortidsminder, og dermed kan planens indsatser potentielt medvirke til at sikre kulturarven.

1.4.6 Landskab

Området består af store arealer i den centrale Limfjord samt Vejlerne og Bulbjerg mod nord. De marine dele består mod syd af Livø Bredning med øerne Blinderøn og Livø. Her findes reservater, hvor en betydelig del af Limfjordens sæler holder til. På Livø er der fin naturskov med stilkeke-krat og elle- og askeskov. Mod nord er Løgstør Bredning med det store lavvandede område Løgstør Grunde, som er gennemskåret af en menneskeskabt sejlrende. Mod nordvest giver det smalle og dybe løb Feggesund forbindelse mod Thisted Bredning. Langs kysten af Himmerland rejser stejle kalkskrænter sig, som rummer fine kalkoverdrev. Mellem Aggersund og Vejlerne findes en dynamisk strandengskyst. Vejlerne består af ca. 6000 ha vådområde, der er opstået efter en mislykket landindvinding i 1800-tallet. Vejlerne fremstår i dag som brak- og ferskvandsområder med store fersk- og brakvandssøer, vidstrakte enge og vel nok landets største rørskove. Nord for

Vejlerne findes kalkknuden Bulbjerg, der rummer landets eneste naturlige fuglefjeld. Omkring Bulbjerg findes et stort sammenhængende klitlandskab.

Sikring og forbedring af naturgrundlaget som følge af Natura 2000-planens indsatser vil kunne øge landskabsværdien i området, idet et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og udbygges (Se desuden afsnittet "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed").

1.4.7 Arter

I Natura 2000-området findes hele fem fuglebeskyttelsesområder, som bl.a. omfatter de Østlige- og Vestlige Vejler. Vejlerne er et kerneområde for en lang række ynglefugle, hvor bestandene af rørdrum, rørhøg, plettet rørvagtel, trane, klyde, almindelige ryle, brushane, dværgmåge og sortterne har stor national betydning. Derudover yngler havterne, fjordterne, dværgterne og engsnarre jævnligt i området. Tidligere ynglede der også hvid stork i området, men arten anses som forsvundet siden 2003. Vejlerne har samtidig en stor international betydning for en lang række trækfugle med store antal af skestørke, traner, svaner, gæs, ænder, vadefugle og rovfugle.

Der er en pæn bestand af spættet sæl i området. Løgstør Bredning rummede tidligere også store flokke af overvintrende og fældende dykænder, især muslingeædende arter, men disse er nu stort set forsvundet.

I området findes en vigtig bestand af bilag IV-arten strandtudse, der har sine levesteder i områdets strandenge og kystlaguner.

Områdets terrestriske naturtyper er levested for adskillige sjældne planter, bl.a. dansk kambunke, dansk rundbælg, nøgleblomstret klokke, bakke-fnokurt, klit-øjentrøst, plettet kongepen, kær-fnokurt, strandhornskulpe, eng-klaseskærm, knudearve, dværgulvefod, purpur gøgeurt og kødfarvet gøgeurt.

Natura 2000-planen vil potentielt kunne gavne arter på udpegningsgrundlaget, forskellige Bilag IV-arter og arter, som lever i tilstødende områder, da planen indeholder en række plejeindsatser som udtagning af lavbundsjorde, udlægning af urørt skov samt sikring af hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af naturtyperne til forbedring af habitater og levesteder for arter i området. Miljøstyrelsen gennemfører desuden undersøgelser med henblik på afklaring af, om der er behov for efterfølgende revision af reservatbestemmelserne for vildtreservaterne Aggersborggård, Ejerslev Røn, Livø Bredning, Løgstør Bredning, Lønnerup Fjord og Vejlerne, hvilket vil kunne beskytte fugle og pattedyr i området mod forstyrrelser.

Natura 2000-planen indeholder en indsats om at færdiggøre den nødvendige fiskeriregulering på stenrev, ligesom planen bidrager til fortsættelse af arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-området af hensyn andre kortlagte marine naturtyper bl.a. sandbanke. Planen indeholder desuden en indsats om opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klappning, hvilket vil kunne have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring Natura 2000-området.

Indsatserne i planen vil potentielt kunne forbedre vandkvaliteten i tilstødende vandområder og områder omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3 og dermed bidrage til at forbedre og sikre levesteder for de arter, herunder Bilag IV-arter, som er tilknyttet disse områder.

1.4.8 Fredninger, fredede områder og vildtreservater

Inden for Natura 2000-området findes fredningerne: Skårup Odde, Feggeklit, Bulbjerg, Lild Strand-Bulbjerg, Harkens Bakke-Troldsting, Vejlerne, Livø, Aggersund Skrænter, Næsby Dale, Lendrup

Strand og Frederik den 7.'s Kanal. Desuden findes natur- og vildtreservaterne: Vejlerne, Aggersborggård, Livø Bredning, Lønnerup Fjord, Ejerslev Røn, Løgstør Bredning og Skarrehege.

Fredningerne i området har bl.a. til formål at sikre naturværdier i området og vildtreservater i området har til formål at sikre beskyttelsen af fugle. Natura 2000-planen indeholder indsatser, som kan påvirke naturværdier og beskyttelsen af fugle positivt, herunder gennemfører Miljøstyrelsen undersøgelser med henblik på afklaring af, om der er behov for efterfølgende revision af reservatbestemmelserne for vildtreservaterne Aggersborggård, Ejerslev Røn, Livø Bredning, Løgstør Bredning, Lønnerup Fjord og Vejlerne. Desuden indeholder planen indsatser, som kan sikre naturtyperne, fx. strandengen i området en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje, hvilket samtidig vil gavne beskyttelsen af de fuglearter, der lever på de pågældende arealer. (Se afsnit vedr. Flora, fauna og biologisk mangfoldighed).

1.5 Eksisterende miljøproblemer

Truslerne mod naturværdierne og områdets udpegningsgrundlag er beskrevet i basisanalysen, der danner grundlag for udkast til Natura 2000-planen for området. Planens mål er at sikre udpegningsgrundlaget mod disse trusler herunder prioritering i tilfælde af modstridende naturinteresser.

Tilgroning med høje græsser, urter og vedplanter forandrer naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den lavtvoksende og artsrige naturtype-karakteristiske vegetation erstattes af en mere artsfattig vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter. Tilgroning i for høj græs- og urtevegetation findes stedvist i dette område på dele af arealerne med bl.a. rigkær, kildevæld, grå/grøn klit og strandeng, men store dele af det samlede naturtypeareal er under pleje i form af afgræsning.

Der er stedvist problemer som følge af afvanding i området. Afvanding i form af grøfter, dræn eller pumper forandrer ligeledes naturen og kan føre til ændringer i vegetationen, således at den naturlige, naturtype-karakteristiske vådbundsvegetation erstattes af en vegetation, der i højere grad præges af mere almindelige, konkurrence-stærke arter, der er knyttet til mere tørre forhold. U hensigtsmæssig hydrologi er i området bl.a. stedvist en trussel på arealer med strandeng og rigkær.

Invasive plantearter er ikke-hjemmehørende arter, der fortrænger naturlig vegetation. Forekomst af invasive arter er en trussel, fordi arterne breder sig hurtigt og udkonkurrerer de arter, der er karakteristiske for naturtyperne. I dette område er invasive arter kun stedvist en trussel, f.eks. på arealer med grå/grøn klit og klithede. Langt størstedelen af arealerne med lysåbne naturtyper i området er fri for invasive arter eller har kun spredte forekomster.

Deposition af luftbårne kvælstofforbindelser, herunder ammoniak kan påvirke næringsfattige naturtyper. Naturtyperne har forskellig sårbarhed over for kvælstofdeposition. Næringstilførsel på arealer, der grænser lige op til naturarealer, kan påvirke naturindholdet i Natura 2000-områder. Forøget næringsindhold kan medføre, at naturtypens karakteristiske arter forsvinder og erstattes af højt voksende arter, der favoriseres af det forøgede næringsindhold. Direkte påvirkning fra landsbrugsdrift er kun stedvist registreret på områdets arealer, herunder bl.a. på en mindre andel af områdets kalkoverdrev, sure overdrev og rigkær.

For småsøerne i området i moderet-ringe tilstand gælder generelt, at de er truet af eutrofiering. Tilsvarende har et stort antal af de store søer også problemer med niveauet af fytoplankton.

Fjernelse af hugstmodne træer og dødt ved i skove betyder, at skovene kommer til at rumme relativt få gamle træer og relativt lidt dødt ved, hvilket forringer levesteder for skovtilknyttede arter,

herunder bl.a. mange vedboende svampe og biller. Ifølge den seneste artikel 17-afrapportering til EU om habitatnaturtypernes tilstand mangler der generelt store træer og dødt ved i skovhabitattyper.

For områdets ynglefugle er ynglepladserne stedvist truet af tilgroning, prædation og forstyrrelser.

Mange af de marine naturtyper er påvirket af næringsstofbelastningen, hvor indsatser for denne påvirkning varetages i Vandområdeplanerne. Ligeledes kan der være påvirkning fra menneskelige forstyrrelser fx i form af fiskeri og sejllads. Fiskeri med bundslæbende redskaber vurderes generelt at have en påvirkning på havbundens tilstand, herunder på bundvegetationen og dyreliv, hvor fiskeri med ikke bundslæbende redskaber som fx med pelagiske trawl og not kan i sjældne tilfælde have bifangster af havfugle og marine havpattedyr.

Garnfiskeri kan ligeledes bifange og dermed påvirke havpattedyr og fugle i området negativt.

1.5.1 Planens påvirkning af truslerne i området

I dette afsnit redegøres der for, om planen, med dens indsatser, potentielt vurderes at forværre eller afhjælpe ovennævnte trusler.

Natura 2000-planen indeholder en målsætning om at sikre de lysåbne terrestriske naturtyper en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje. Indsatser gennemført i tidligere planperioder vedligeholdes, f.eks. ved genrydning af arealer, hvor der tidligere har været gennemført en Natura 2000-indsats. Der arbejdes på at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder. Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter og på hedearealer gennemføres en grundlæggende indsats. Naturpleje kan også påvirke brinker af sær positivt. Natura 2000-planens indsatser i forhold til områdets naturtyper forventes at medvirke til at sikre velegnede levesteder for de mange arter og fugle, der benytter området som levested.

Sikring af en for naturtyperne hensigtsmæssig hydrologi samt fastholdelse af de indsatser, der er gennemført for at forbedre hydrologien fra 2016-2021 vil bidrage til at stabilisere naturtilstanden i de beskyttede naturtyper, der stiller særlige krav til hydrologien.

Emissionen af ammoniak fra landbruget reguleres gennem husdyrgodkendelsesloven, som bidrager til at mindske ammoniakudledning fra punktkilder væsentligt. Natura 2000-planens indsatser vedrørende naturpleje vil medvirke til at tilbageholde kvælstof og vil modvirke tilgroning som følge af forøget næringsstilførsel fra f.eks. direkte påvirkning.

Natura 2000-planens indsats om udlægning af urørt skov forventes at forbedre tilstanden af områdets skove og hermed forbedre levesteder for skovtilknyttede dyr, planter og svampe.

Næringsstofbelastningen af de marine naturtyper og store søer håndteres gennem Vandområdeplanerne. Natura 2000-planens indsatser vedrørende etablering af ny natur på lavbundsarealer, kan bidrage til at opfylde vandplanens mål.

Den nødvendig fiskeriregulering færdiggøres på stenrev. Der fokuseres på at fortsætte arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri i Natura 2000-områder. Natura 2000-planen indeholder en indsats om opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klapning, hvilket forventes at have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv, samt havbunden i og omkring Natura 2000-området.

For områdets arter og fugle arbejdes der for at sikre egnede levesteder. Indsatsen for de lysåbne naturtyper vil også i stor udstrækning medvirke til at sikre forholdene for områdets udpegede arter

og fugle samt en lang række andre arter og fugle, der benytter området som levested, yngle- og fourageringsareal. Planen indeholder en indsats for at tilstanden af levestederne for klyde og havterne sikres (hvis tilstanden er god-høj) eller forbedres (hvis tilstanden er dårlig-moderat), således at 75% af de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet. Planen indeholder desuden en indsats for at tilstanden af levestederne for ynglefuglene almindelig ryle, brushane, dværgmåge og sortterne sikres (hvis tilstanden er god-høj) eller forbedres (hvis tilstanden er dårlig-moderat), således at de kortlagte levesteder får en god naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet, og at tilstanden af levestederne for hjejle sikres eller forbedres i overensstemmelse med artens krav til disse.

Miljøstyrelsen reviderer bestemmelserne for vildtreservaterne Aggersborggård, Ejerslev Røn, Livø Bredning, Løgstør Bredning, Lønnerup Fjord og Vejlerne, hvilket er med til at sikre fugle og dyr mod forstyrrelse.

1.6 Internationale miljøbeskyttelsesmål

Danmark har tilsluttet sig en række internationale konventioner indeholdende miljøbeskyttelsesmål, hvis indhold i en lang række tilfælde er indarbejdet i lovgivningen. For EU- lovgivningen gælder generelt, at den er implementeret i dansk lovgivning. Danmark har bl.a. ratificeret Ramsarkonventionen og Biodiversitetskonventionen. Biodiversitetskonventionens formål er bl.a. at sikre, at den biologiske mangfoldighed bevares. Formålet med Ramsarkonventionen er at beskytte vådområder med en særlig betydning for fugle. Danmark har udpeget 28 Ramsarområder, der alle indgår i EU's fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområderne er dermed en del af det danske Natura 2000-netværk.

Planen er en udmøntning af EU's Habitat- og Fuglebeskyttelsesdirektiv implementeret i dansk lov via Miljømålsloven, lovbekendtgørelse nr. 119 af 26. januar 2017 med senere ændringer. Planen vil sikre, at areal og tilstand af kortlagte naturtyper og levesteder for omfattede arter ikke går tilbage eller forringes. Samtidig vil der ske en særlig indsats for truede naturtyper og arter, hvilket er afspejlet i indsatsprogrammet i Natura 2000-planerne for tredje planperiode.

1.7 Planens indvirkning på miljøet

Natura 2000-planens indsats vedrører hovedsageligt forbedring af allerede eksisterende og beskyttet natur, idet evt. forbedrede vandforhold for naturarealer og eventuel udtagning af kulstofholdige lavbundsjord har en positiv effekt på særligt biodiversitet, men også i forhold til vand- og klimamål.

I tabel 1 herunder er gennemgået planens sandsynlige indvirkning på en række faktorer ifølge lovbekendtgørelse nr. 1976 af 27. oktober 2021 bilag 4.

Planens indvirkning på	Påvirkes	Ingen på-virkning	Redegør for indvirkning
Flora, fauna og biologisk mangfoldighed	X		Der er indledningsvist i den strategiske miljøvurdering redegjort for planens indvirkning på miljøet over landegrænser. Natura 2000-planen medvirker generelt til at sikre, at flora, fauna og biologiske mangfoldighed bevares og forbedres, idet planen medvirker til at skabe gunstige forhold for naturen.

			I Natura 2000-område nr. 16 Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg vil realisering af planens indsatser om bl.a. at sikre en hensigtsmæssig hydrologi, drift og pleje af naturtyper og levesteder medvirke til at hindre tilgroning af lysåbne naturtyper. Mere konkret betyder det, at naturtilstanden opretholdes og/eller forbedres. Planens indsatser om bekæmpelse af invasive arter og pleje af hede bidrager til opretholdelse af naturtyperne i området. Realisering af planens indsatsprogram vil samtidig sikre velegnede levesteder for områdets talrige fugle og andre arter på udpegningsgrundlaget, §3-beskyttede natur, fredede og rødlistede arter i området samt arter i området generelt. Planens indsats om udarbejdelse af en national strategi for forvaltning af truede og rødlistede arter, vil ligeledes gavne de fredede og rødlistede arter i området. Planens indsats om at opnå størst mulig naturmæssig robusthed og sammenhæng i områdets natur ved at sikre større driftsenheder af lysåbne naturtyper bidrager til en større robusthed for naturtyperne og de arter knyttet hertil. Planens indsats om udtagning af lavbundsjord bidrager til at skabe større sammenhængende naturområder. Det vurderes, at indsats om udlægning til urørt skov på sigt vil skabe større variation i skovene med f.eks. flere skovlysninger og mere dødt ved og dermed skabe gode rammer for biodiversiteten generelt ligesom planens indsats med at sikre en skovnaturtypebevarende drift og pleje er til gavn for skovnaturtyperne. Det vurderes, at færdiggørelse af fiskeriregulering på stenrev og fokus på at fortsætte arbejdet med at vurdere behovet for at fastsætte eventuel nødvendig regulering af fiskeri forventes at kunne gavne den biologiske mangfoldighed i de marine områder. Det vurderes, at Miljøstyrelsens forventede revision af bestemmelserne for vildtreservatet Aggersborggård, Ejerslev Røn, Livø Bredning, Løgstør Bredning, Lønnerup Fjord, Vejlerne, kan være med til at sikre fugle og dyr mod forstyrrelse. Natura 2000-planen indeholder en indsats om opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klappning, hvilket vurderes at have en bred positiv afledt effekt på dyre- og planteliv,
--	--	--	--

			samt havbunden i og omkring Natura 2000-området. Se desuden vurderinger i skemaet under "Arter".
Befolkningen	X		Natura 2000 planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området. For visse arealer vil gennemførelsen af planen betyde, at de vil blive omfattet af en plejeindsats, som vil kunne medføre en ændret drift på arealerne. Visse indsatser, f.eks. pleje der medfører ændret hegning eller udlægning af arealer til urørt skov kan potentielt medføre ændringer i adgangen til delområder inden for Natura 2000-området, men samtidig give befolkningen adgang til en mere spændende natur. Miljøstyrelsen gennemfører desuden undersøgelser med henblik på afklaring af, om der er behov for efterfølgende revision af reservatbestemmelserne for vildtreservatet Aggersborggård, Ejerslev Røn, Livø Bredning, Løgstør Bredning, Lønnerup Fjord, Vejlerne, hvilket kan have betydning for offentlighedens adgang. Samlet set forventes planen at bidrage til at sikre og forbedre naturgrundlaget, hvilket giver mulighed for større naturoplevelser og dermed vurderes Natura 2000-planen at påvirke befolkningen positivt.
Menneskers sundhed	X		Planen medvirker til at sikre de beskyttede naturtyper i området således, at naturen i området på sigt opnår en god-høj kvalitet. Naturområder af god-høj kvalitet er af betydning for den rekreative udnyttelse af området og dermed menneskers sundhed. Det vurderes, at gennemførelsen af planen ikke vil være i modstrid med hensynene til menneskers sundhed, men i stedet at en øget biodiversitet og mere robuste økosystemer vil bidrage positivt til menneskets sundhed. Sikringen af en beskyttede natur vurderes i øvrigt ikke at have en sundhedsmæssig effekt.
Jordbund	X		Det vurderes, at planen ikke påvirker jordbundens beskaffenhed idet at indsatsprogrammet i planen ikke omfatter tiltag som vil kunne bevirke, at stoffer eller andet materiale vil kunne påvirke jordbunden på land. Natura 2000-planen indeholder imidlertid

			en indsats om opdatering af vejledninger f.eks. vedrørende klappning, hvilket vil kunne have en positiv effekt på havbunden i og omkring Natura 2000-området.
Vand	X		Natura 2000-planen rummer ikke indsatskrav for vandkvaliteten, da disse krav fastlægges i vandområdeplanerne. Natura 2000-planens indsatser vedrørende udlægning af urørt skov, naturpleje og forbedring af hydrologi samt udtagning af kulstofholdige lavbundsjord kan imidlertid medvirke til at tilbageholde kvælstof og vurderes dermed medvirke til at opnå vandområdeplanens mål.
Luft		X	Det vurderes, at Natura 2000-planens indsatser for forbedring af de beskyttede naturtyper og arter ikke vil have indflydelse på luftkvaliteten, fordi indsatserne ikke medfører emission af stoffer til luften.
Klimatiske faktorer	X		Ved omlægning af kulstofholdige lavbundsjord fra omdriftsarealer til naturarealer kan planen potentielt medvirke til at begrænse udledningen af CO ₂ . Større udbredelse af ålegræs og makroalger som følge af en potentiel forbedring af naturkvaliteten i marine områder (se "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed"), vurderes desuden potentielt at kunne medvirke til større binding af CO ₂ i havet, og dermed have en gavnlig effekt på klimaet.
Materielle goder		X	Det vurderes, at planen ikke påvirker materielle goder negativt, idet realisering af indsatsprogrammet i ikke berører ejendomme eller andre værdier for den brede befolkning eller lokalbefolkninger. Adgangen til naturområder og en højere værdi af naturen er vurderet under emnet "Flora, Fauna og Biologisk mangfoldighed", "Befolkningen" og/eller "Menneskets sundhed".
Landskab	X		Sikring og forbedring af naturgrundlaget som følge af Natura 2000-planen vil kunne øge landskabsværdien i området, idet et varieret landskab bestående af forskellige landskabstyper fastholdes og udbygges, samtidig med at fragmentering af landskabet imødegås.
Kulturarv, herunder kirker, arkitektonisk arv og arkæologisk arv.	X		Natura 2000-planens indsatser kan modvirke tilgroning af fortidsminder, og medvirker dermed positivt til at sikre kulturarven. I dette Natura 2000-område er der bl.a. registreret borg/voldsted,

			stensætning, stenrække, sagnsten, bautasten, kultanlæg, vejliste, rundhøje og langhøje; kulturmindeerne er fredede.
Arter	X		Natura 2000-området er levested for en lang række fugle og andre arter, herunder plantearter tilknyttet de lysåbne naturtyper, pattedyrene odder og spættet sæl samt bilag IV-arten strandtudse. Området er internationalt vigtigt for fugle, herunder trækfuglene kortnæbbet gås, lysbuget knortegås, skestork, pibesvane, sangsvane, grågås, bramgås, krikand, skeand, hjejle og klyde samt ynglefuglene almindelig ryle, brushane, klyde, havterne, sortterne, fjordterne, rødtrum, rørhøg, plettet rørvagtel, trane, blåhals og skestork, der er på udpegningsgrundlaget. Natura 2000-planen vil kunne gavne forskellige arter i området, da planen indeholder indsatser til sikring og forbedring af levesteder for arter. Indsatser for områdets naturtyper vil kunne påvirke levesteder for arter i området positivt. Se desuden vurderinger i skemaet under "Flora, fauna og biologisk mangfoldighed".
Fredninger, Bekendtgørelsesfredninger og vildtreservater	X		Dele af Natura 2000-området er omfattet af fredninger: Skårup Odde, Feggeklit, Bulbjerg, Lild Strand-Bulbjerg, Harkens Bakke-Troldsting, Vejlerne, Livø, Aggersund Skrænter, Næsby Dale, Lendrup Strand og Frederik den 7.'s Kanal. Desuden findes natur- og vildtreservaterne: Vejlerne, Aggersborggård, Livø Bredning, Lønnerup Fjord, Ejerslev Røn, Løgstør Bredning og Skarrehege. Indsatsprogrammet i Natura 2000-planen for området vurderes ikke at stride imod områdets fredninger, bekendtgørelsesfredninger eller natur- og vildtreservater, men derimod kunne bidrage til dele af formålene. Se desuden afsnit om "Befolkningen" og "Menneskets sundhed" angående befolkningens adgang i forhold til vildtreservater.
Kumulative effekter	X		Natura 2000-planen har til formål at sikre og forbedre naturkvaliteten og habitater for arter på området udpegningsgrundlag. Evt. realisering af indsatsprogrammet i planen kan potentielt medvirke til en kumulativ positiv påvirkning i

			samspil med konkrete projekter samt vandområdeplanen for området og Danmarks Havstrategi.
--	--	--	---

Tabel 1. Gennemgang af planens indvirkning på en række miljøforhold.

1.8 Foranstaltninger der modsvarer negativ indvirkning på miljøet

Planen har indvirkning på de faktorer, der er listet i tabel 1. Vedrørende modstridende naturinteresser følger prioriteringen Natura 2000-planens retningslinjer. For så vidt angår modstridende naturinteresser henvises til Natura 2000-planens afsnit 3.3. Se i øvrigt afsnit om grundlag for prioriteringer nedenfor.

Natura 2000-planerne skal generelt sikre en højere kvalitet af naturen og bidrage til en større biologisk mangfoldighed. Natura 2000-planen har fokus på sikring af den eksisterende udpegede natur i området, hvor en indsats mod invasive planter og hjemmehørende vedplanter samt sikring af en hensigtsmæssig drift og pleje af arealerne og arternes levesteder skal bevare strandengene, de mange forskelligartede naturtyper og den åbne kliddynamik i området. Med gennemførelse af Natura 2000-planen forbedres tilstanden af de lysåbne naturtyper og træk- og ynglefuglenes levesteder og opholdssteder.

Planen indeholder en indsats om udlægning af urørt skov. Udlægning af urørt skov i området kan medføre en ændret adgang til områder på visse tidspunkter af året, hvor jordbunden vil være vådere, ligesom færdsel uden for veje og stier med tiden kan blive sværere som følge af væltede træer, og eventuelle hegninger. Hvor staten udlægger urørt skov, vil adgangen til området vil blive sikret gennem fortsat vedligeholdelse af veje, stier, og friluftsfaciliteter i skovene. På private arealer der udlægges til urørt skov vil de generelle adgangsregler som følger af Lov om naturbeskyttelse, fortsat gælde.

Pleje af eksisterende natur, samt udlægning af landbrugsarealer til natur vil ske efter aftaler mellem lodsejeren og kommunerne og med økonomisk kompensation via EU's landdistriktsprogram.

Såfremt det af hensyn til stenrev vurderes nødvendigt at færdiggøre fiskeriregulering i Natura 2000-området eller der vurderes behov for at fastsætte eventuel anden regulering af fiskeri, skal denne regulering udformes som enten en national lovgivning og/eller en international regulering. Hvis der er tale om international regulering skal denne forhandles i en regional EU-proces med berørte medlemslande i overensstemmelse med bestemmelserne i EU's fælles fiskeripolitik.

Med gennemførelsen af Natura 2000-planen forbedres tilstanden af naturtyperne og arternes levesteder, og planen vurderes derfor overordnet ikke at have negativ indvirkning på miljøet.

1.9 Miljøvurderingens gennemførelse og grundlag for prioriteringer og valg

Natura 2000-planerne udarbejdes som følge af habitatdirektivets artikel 6. stk. 1, som fastslår, at medlemsstaterne skal iværksætte de nødvendige bevaringsforanstaltninger, hvilket bl.a. kan indebære udarbejdelse af hensigtsmæssige forvaltningsplaner, som er specifikke for lokaliteterne eller integreret i andre udviklingsplaner, relevante retsakter, administrative bestemmelser eller aftaler. I Danmark udarbejdes Natura 2000-planer, som angiver overordnede og konkrete mål for lokaliteterne, indsatsprogram med retningslinjer og evt. mulighed for prioritere mellem forskellige naturtyper og levesteder for arter på udpegningsgrundlaget ved realisering af indsatsprogrammet.

Natura 2000-planen er en overordnet statslig plan, som skal gennemføres gennem frivillige og lokale indsatser. Natura 2000-planen udarbejdes på baggrund af en basisanalyse, der bl.a. præsenterer data, redegør for relevante trusler og naturtilstanden. Natura 2000-planen danner efterfølgende grundlag for udarbejdelsen af en Natura 2000-handleplan. Natura 2000-handleplanen udarbejdes af kommunale og andre ansvarlige myndigheder, og har fokus på de forventede forvaltningsindsatser og initiativer, fordeling af indsatser mellem ansvarlige myndigheder og tidsfølgen for gennemførelsen af indsatserne.

Der kan således ikke i forbindelse med Natura 2000-plan foretages en konkret vurdering af indsatsernes miljøpåvirkning, da Natura 2000-planer ikke fastlægger hvor den konkrete indsats skal gennemføres. Miljøvurderingen er gennemført ud fra tilgængelig viden, bl.a. de oplysninger der fremgår af basisanalysen, udkast til Natura 2000-planen og det nationale overvågningsprogram, NOVANA.

I de seneste basisanalyser (offentliggjort juni 2020) redegøres der for relevante trusler, og dermed at der fortsat er behov for indsatser for at sikre den nuværende naturtilstand og på sigt opfylde habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivets mål. I tredje planperiode (2022-2027) er der fokus på at sikre mere naturlige processer og naturens robusthed bl.a. i form af sammenhængende arealer, udlæg af urørt skov og udtag af kulstofholdige lavbundslande. Derudover er der fokus på sikring af den eksisterende natur og levesteder bl.a. ved at fortsætte plejen af plejekrævende arealer, bekæmpe invasive arter, afsøge behovet for at udlægge forstyrrelsesfrie zoner og afsøge behovet for fiskeriregulering.

Tilstanden af levestederne for almindelig ryle, brushane, dværgmåge og sortterne forbedres, således at de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet.

Tilstanden af levestederne for havterne og klyde forbedres, således at 75% af de kortlagte levesteder får en naturtilstand i overensstemmelse med arternes krav til ynglelokalitet, hvilket også vil være til gavn for fjordterne, splitterne og dværgterne.

Der søges udtaget arealer med kulstofholdig lavbundsland, hvilket kan bidrage til sammenhængende arealer, øget robusthed og give mulighed for mere naturlig dynamik. Udtagningen kan ligeledes være til gavn for bl.a. Stor vandsalamander, Havlampret, Odder, Klyde T, Pibesvane T, Sangsvane T, Hjejle T, Kortnæbbet gås T, Grågås T, Bramgås T, Krikand T, Pibeand T, Skestork T, Skeand T, Knarand T, Rørdrum Y, Plettet rørvagtel Y, Trane Y, Engsnarre Y, Fjordterne Y, Klyde Y, Rørhøg Y, Blåhals Y og Stor kobbersnepe Y. Udtagningen skal også bidrage til at reducere udledningen af CO₂ og et renere vandmiljø.

Der gennemføres en grundlæggende indsats på hedearealer med henblik på forbedring af naturtilstanden.

Der iværksættes en bekæmpelse af invasive arter på 136 ha med fokus på arealer med en kortlagt forekomst af invasive arter på over 10% dækning.

Urørt skov (permanent ophør af drift m.v.) kan være en mulighed af hensyn til naturtyper og tilknyttede arter og fugle. Ved udlæg til urørt skov skal der tages hensyn til levesteder for særligt følsomme arter.

Miljøstyrelsen reviderer bestemmelserne for vildtreservaterne Aggersborggård, Ejerslev Røn, Livø Bredning, Løgstør Bredning, Lønnerup Fjord og Vejlerne.

Planen har til hensigt at sikre udpegningsgrundlaget og fremmer herved den biologiske mangfoldighed generelt. En målsætning for en bestemt naturtype, fugl eller art vil dog kunne indebære en nedprioritering af andre naturtyper, fugle eller arter. For området er der foretaget følgende valg:

På Livø prioriteres succession mod stilkegekrat (9190) og enekrat (5130) på kystskrænterne frem for mosaikforekomster af overdrev (6230) og enekrat (5130). Prioriteringen af indsatser for naturtyper, fugle og arter beror på kendskab til forekomster, bestande og specifikke behov jf. basisanalysen for Natura 2000-området. Dertil er visse arter og naturtyper på forhånd prioriterede jf. EU's habitatdirektiv da de er af fællesskabsbetydning og har et særligt fokus.

1.10 Overvågning

Resultatet af Natura 2000-indsatsen i forhold til udpegningsgrundlag og naturtilstanden bliver fulgt op på gennem det nationale overvågningsprogram, NOVANA, som Miljøministeriet er ansvarlig for. Desuden afrapporterer Danmark bevaringsstatus vedr. habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet til EU-kommissionen hvert 6 år.

Basisanalysen bygger på kortlægningsdata og udgør det nuværende vidensgrundlag om status for områdets udpegningsgrundlag i forbindelse med Natura 2000-planlægningen. Basisanalysen gennemgår systematisk udpegningsgrundlaget med en beskrivelse af status for hver enkelt art, fugl og naturtype. Det er hensigten, at denne analyse opdateres i forbindelse med fremtidige planperioder.

Resume

Strategisk Miljøvurdering for forslag til Natura 2000-plan 2022-2027 for Løgstør Bredning, Vejlerne og Bulbjerg (nr. 16). Miljøvurderingen sammenfatter Natura 2000-planforslagets påvirkning af miljøet.

Miljøstyrelsen
Tolderundsvej 5
5000 Odense C

www.mst.dk